

Sygn. akt IV U 319/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 października 2022 roku w Sieradzu

odwołania Z. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł.

z dnia 2 maja 2022 roku Nr (...)

w sprawie Z. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł.

o emeryturę rolniczą

1. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje Z. K. prawo do emerytury rolniczej od 1 grudnia 2021 roku.

2. Zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł. na rzecz Z. K. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 319/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 2.05.2022r., wydaną z upoważnienia Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówiono Z. K. prawa do emerytury rolniczej, z uwagi na brak co najmniej 25 – letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu; nie zaliczono okresu pracy w gospodarstwie rolnym od 16.12.1983 – 31.12.1983, 1.01.1985 – 31.12.1988 ze względu na brak podlegania u.s.r. oraz okresów podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu, tj. 28.10.1975 – 11.10.1977, 12.06.1978 – 31.03.1991, 28.06.1991 – 20.10.1991, 22.10.1991 – 31.03.2005.

Nie podzielając powyższej decyzji, w/w złożył odwołanie, wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury rolniczej. Wnosił o zaliczenie okresu od 16.12.1983 - 31.12.1983 oraz od 1.01.1985 - 31.12.1988, w którym podlegał u.s.r., a także ewentualnie uwzględnienie okresów: 28.10.1975 - 11.10.1977, 12.06.1978 - 31.03.1991, 28.06.1991 - 20.10.1991, 22.10.1991 - 31.03.2005. Odwołanie poparł pełnomocnik strony ustanowiony w sprawie, który wnosił także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów dojazdu na rozprawę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. K., ur. (...)

W dniu 17.12.2021r., Z. K. złożył wniosek o emeryturę rolniczą. W kwestionariuszu dotyczącym okresów podlegania u.s.r. oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia ww. wskazał następujące okresy: 8.11.1972 - 27.10.1975, 12.10.1977 - 11.06.1978 - praca w gospodarstwie rolnym rodziców, 28.10.1975 - 11.10.1977 - służba wojskowa, 12.06.1978- 14.06.1989, 15.06.1989 - 31.03.1991 - praca zawodowa, 28.06.1991 - 20.10.1991 - zasiłek dla bezrobotnych, 21.10.1991 -31.03.2005 - działalność gospodarcza, 16.12.1983 - 09.11.2021 - praca we własnym gospodarstwie rolnym. Do wniosku zostało dołączone zaświadczenie dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, okresów podlegających zaliczeniu oraz wysokości opłaconych składek potwierdzające podleganie i opłacanie składek w następujących okresach: 1.01.1984 - 31.12.1984, 1.04.1991 - 27.06.1991, 1.04.2005 - 9.11.2021 (**wniosek, kwestionariusz, zaświadczenie k. 1, 4 – 8, 9/akta KRUS**).

Po rozpoznaniu wniosku do prawa uwzględniono łącznie 21 lat 5 miesięcy i 27 dni podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu i pracy w gospodarstwie rolnym tj.: 8.11.1972 - 27.10.1975, 12.10.1977 - 11.06.1978, 1.01.1984-31.12.1984, 1.04.1991 - 27.06.1991, 1.04.2005-09.11.2021. nie zaliczono okresów pracy w gospodarstwie rolnym: 16.12.1983 - 31.12.1983, 1.01.1985 - 31.12.1988, ze względu na brak podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu, tj. okresów od których zależy prawo do emerytury: 28.10.1975 - 11.10.1977 (służba wojskowa), 12.06.1978 -31.03.1991 (zatrudnienie), 28.06.1991 - 20.10.1991 (zasiłek z PUP), 22.10.1991 - 31.03.2005 (działalność gospodarcza) (**odpowiedź na odwołanie k. 9/akta sprawy**).

Odwołujący od 16.12.1983r. wraz z żoną G. K. są właścicielami gospodarstwa rolnego o pow. 1,48 ha położonej w K., gm. B., na mocy umowy darowizny z 16.12.1983r. sporządzonej w Państwowym Biurze Notarialnym w S. przed notariuszem H. J., repertorium (...). W dacie nabycia gospodarstwa rolnego wnioskodawca miał ukończony 27 rok życia. Po otrzymaniu gospodarstwa było dokonane zgłoszenie w UG B.. Od 1984r., były uiszczane wszelkie należności w tym podatek rolny i składka na u.s.r. Z zaświadczeń wystawionych przez Burmistrza B. (nr (...)) z 3.12.2021r., oraz (...) z 1.04.2022r.) wynika, że w okresie od 2.01.1984 - 31.12.1984, naczelnik gminy wymierzył odwołującemu składkę na u.s.r. (**zeznania wnioskodawcy, zeznania świadka G. K. – na nagraniu CD – 00:11:11 – 00:23:06, 00:07:11 – 00:13:16 k. 32, 39/akta sprawy; kopia aktu notarialnego k. 21 – 22, kopia zaświadczenia z 3.12.2021r. i z 1.04.2022r./akta KRUS**).

W okresie od 1.01.1984 – 31.12.1989, Z. K. i G. K. podlegali u.s.r. na podstawie ustawy z 1.12.1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 268 ze zm.) i opłacali składki ubezpieczeniowe na Fundusz Emerytalny Rolników w wysokości: 1984r. od osoby – 1600zł., w 1985r. od osoby – 1600zł. (kwota składki jest skreślona), w roku 1986, 1987, 1988, 1989 – brak wpisy o wysokości składek. W w/w latach dokumentacja była prowadzona ręcznie, nieprzejrzyste i z licznymi skreśleniami oraz poprawkami, co może dziś wpływać na poprawność interpretacji przedmiotowych zapisów czy braków w zapisach, tym bardziej, że w Urzędzie jest już pracownika, który wówczas było odpowiedzialny merytorycznie za prowadzenie tej dokumentacji. Ww. zobowiązania pieniężne regulowane były w ww. okresach u sołtysa. Kontokwitarusze z pobieranych opłat nie zachowały się. Wszystkie zobowiązania naliczone przez gminę p. K. opłacali i opłacają do dnia dzisiejszego (**pismo Burmistrza B. z 25.10.2022r. k. 37/akta sprawy**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. Fakty związane z podleganiem w-cy u.s.r. i ich rodzin w latach 1983 – 1988, Sąd ustalił na podstawie zeznań świadka G. K., którym dał wiarę. Fakty związane ze spełnieniem przez odwołującego przesłanki stażowej co do przyznania prawa do emerytury Sąd ustalił na podstawie zeznań w-cy. Zdaniem Sądu zeznania są wiarygodne i brak podstaw by odmówić im mocy dowodowej. Sąd oddalił wniosek pełnomocnika skarżącego co do udzielenia terminu w zakresie złożenia zestawienia kosztów, uznając przedmiotowy wniosek za spóźniony.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022r., poz. 933), emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny; wiek emerytalny kobiety wynosi 60 lat, a mężczyzny 65 lat;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Stosownie do art. 20 ust. 1 i 3 ww. ustawy, o okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r.

Zgodnie §1 obowiązującego wówczas rozporządzenia Rady Ministrów z 28 marca 1983r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 21, poz. 94) naczelnik gminy prowadził ewidencję okresów ubezpieczenia i opłacania składek na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników każdej z osób objętych ubezpieczeniem. Na podstawie prowadzonej ewidencji naczelnik gminy potwierdzał okresy ubezpieczenia oraz dane niezbędne do ustalenia prawa i wysokości świadczeń przysługujących z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z §30 ww. rozporządzenia, Naczelnik gminy wymierzał składkę w drodze decyzji po ustaleniu, że rolnik, jego małżonek i domownicy podlegają ubezpieczeniu.

Ponadto, zgodnie z §36 ust. 1 ww. rozporządzenia, rolnikowi, który ze względu na rozpoczęcie prowadzenia gospodarstwa rolnego przed ukończeniem 35 lat życia został zwolniony na podstawie dotychczasowych przepisów od obowiązku opłacania składki na Fundusz Emerytalny Rolników przez okres pierwszych 5 lat prowadzenia gospodarstwa, nie wymierzało się do czasu upływu tego okresu również składki na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników należnej z każdego hektara przeliczeniowego i od dochodu szacunkowego z działów specjalnych.

Zdaniem Sądu materiał dowodowy daje podstawy do uzupełnienia wnioskodawcy brakującego stażu ubezpieczeniowego do przyznania prawa do emerytury rolniczej.

Odwołujący od 16.12.1983r. wraz z żoną G. K. są właścicielami gospodarstwa rolnego o pow. 1,48ha położonej w K. gm. B.. W dacie nabycia gospodarstwa rolnego w-ca miał ukończone 27 lat. Z pisma Burmistrz B. z 25.10.2022r. sporządzonego po szczegółowej analizie dokumentacji będącej w posiadaniu Urzędu Miejskiego w B., tj. karty gospodarstwa, kart ewidencyjnych wymiaru i poboru składki na FER wynika, że w-ca wraz z żoną w okresie od 1.01.1984 – 31.12.1989, podlegali u.s.r. na podstawie ustawy z 14.12.1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin i opłacali składki ubezpieczeniowe na FER. Wysokość składki ubezpieczeniowej na Fundusz Emerytalny Rolników, którą opłacił razem z żoną w-ca, wynosiła w 1984r. od osoby – 1600zł. W 1985r. kwota była taka sama, ale w karcie jest skreślona, natomiast w latach 1986 – 1989, brak wpisu o wysokości składek. Zdaniem Sądu nie można jednoznacznie wykluczyć faktu opłacania składek na u.s.r. lub faktu zwolnienia z ich opłacania przez odwołującego w tym okresie, pomimo braku wpisów w dokumentach. Podkreślić należy, co wynika także z pisma Burmistrza B. z 25.10.2022r., że wszystkie zobowiązania naliczone przez gminę p. K. opłacali i opłacają do dnia dzisiejszego. W latach 1984 – 1989, zobowiązania pieniężne były regulowane w ww. okresach u sołtysa, jednak

nie zachowały się kontokwitariusze z pobieranych opłat. Dokumentacja prowadzona była ręcznie, nieprzejrzyście i z licznymi skreśleniami oraz poprawkami, co dzisiaj może wpływać na poprawność interpretacji zapisów, czy braków zapisów. W Urzędzie Gminy brak jest już pracownika, który w tych latach był odpowiedzialny merytorycznie za prowadzenie tej dokumentacji.

W ocenie Sądu, odwołujący nie może nie może ponosić ryzyka z zaniedbań organów, na których zaniechanie nie miał wpływu i ponosić konsekwencji błędów organów administracji publicznej, na które nigdy nie miał wpływu, (por. wyrok SN z 13.12.2012r., sygn. akt II UK 132/12, że ubezpieczony

Nie można również wykluczyć, że przyczyną braku informacji o opłacaniu składki na FUS jest to, że odwołujący mógł zostać zwolniony z opłaty składek na FUS na mocy paragrafu §36 cyt. rozporządzenia, ze względu na fakt, iż w dniu nabycia gospodarstwa miał skończone jedynie 27 lat.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał Z. K. prawo do emerytury rolniczej od 1.12.2021r. (pkt 1 wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015r. (Dz. U. 2018.265 j.t. ze zm.) (pkt 2 wyroku).